

INFORMACJA PRASOWA

Cyberbezpieczny uczeń, cyberbezpieczna szkoła

Poradniki dla szkół o bezpieczeństwie online

Sexting, grooming czy cyberstalking - wraz z rozwojem nowoczesnych technologii wciąż pojawiają się nowe zjawiska, które mogą zagrozić bezpieczeństwu młodych użytkowników internetu. Dlatego Państwowy Instytut Badawczy NASK przygotował dla nauczycieli dwa poradniki pt. „Bezpieczeństwo online w szkołach Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej”, dzięki którym łatwiej wykrywać i reagować na niepokojące zdarzenia w sieci.

Młodzież żyje w internecie

Przebywanie w internecie to dla młodzieży codzienność. Stykają się z nim po raz pierwszy w coraz młodszy wiek – z badania NASK „[Nastolatki 3.0](#)” wynika, że dzieci samodzielnie zaczynają korzystać z zasobów internetowych już od siódmego roku życia. Obecnie średni czas korzystania z internetu wśród nastolatków wynosi ponad 4 godziny dziennie, ale posługiwanie się powszechnie dostępnymi smartfonami może oznaczać, że młodzi są online praktycznie cały czas.

„Korzystanie przez młodych użytkowników z sieci oraz coraz większa obecność internetu w edukacji i w procesach komunikowania w szkole i poza nią powinny iść w parze zarówno z edukacją dotyczącą bezpiecznego korzystania z sieci, jak i tworzeniem i wdrażaniem zasad profilaktyki oraz procedur reagowania na zagrożenia cyberprzestrzeni. Najważniejsze znaczenie dla zapewnienia podstaw bezpieczeństwa cyfrowego w szkole mają działania edukacyjne i profilaktyczne. Ważne jest posiadanie przez szkołę opracowanych modeli reagowania w sytuacjach kryzysowych” – czytamy we wstępie do poradnika „Bezpieczeństwo online w szkołach Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej”, opracowanego przez specjalistów NASK.

Cyberprzemoc, sexting i grooming – rodzaje zagrożeń i procedury postępowania

[W obu częściach poradnika](#) dla nauczycieli i dyrektorów zawarto informacje o zagrożeniach czyhających na młodych internautów oraz propozycje działań w przypadku wystąpienia ich. Każde zagrożenie opisano w krótki, przystępny sposób, uzupełniając opisy wynikami badań i stosownymi przepisami prawa oraz poradami. Przy każdym opisie znajduje się też informacja, czy dane zagrożenie podlega ochronie w ramach usług bezpieczeństwa Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej, do której w niedługim czasie będą podłączone wszystkie szkoły w Polsce. Publikacja wskazuje również, czy zagadnienia wymagają podjęcia działań edukacyjnych lub interwencyjnych.

[Pierwsza część poradnika](#) opisuje m.in. zjawisko cyberprzemocy, czyli agresywnych zachowań realizowanych za pośrednictwem nowych technologii informacyjno-komunikacyjnych z zamiarem wyrządzenia krzywdy drugiej osobie. Może to być wyzywanie, wyśmiewanie, straszenie, zamieszczanie w sieci kompromitujących zdjęć itp.

„Długofalowe konsekwencje internetowego prześladowania dotyczą zarówno ofiary cyberprzemocy, jak i jej sprawców. U dzieci doświadczających przemocy częściej występują problemy psychosomatyczne, depresja, lęk, obniżone poczucie własnej wartości. W skrajnych przypadkach

mogą pojawić się myśli lub próby samobójcze” – podkreśla jedna z autorek poradnika psycholog Anna Borkowska z Akademii NASK.

Eksperci NASK skupili się w publikacji również na zjawisku FOMO (ang. fear of missing out) - lęku przed odłączeniem, wypadnięciem z obiegu; szkodliwych treściach w internecie mogących destrukcyjnie wpływać na psychikę młodych oraz sextingu, czyli przesyłaniu intymnych zdjęć i filmów za pomocą nowoczesnych technologii. W [pierwszej części poradnika](#) można również przeczytać o oszustwach komputerowych czy złośliwym oprogramowaniu, przed którymi chronią usługi Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej.

Wśród tematów podjętych [w drugiej części poradnika](#) znalazły się m.in. patostreaming, czyli transmitowanie na żywo materiałów prezentujących zachowania naganne społecznie, np. bójk; flaming oznaczający podleganie do klótni w internecie, najczęściej pozbawionych sensu; hejt, czyli negatywne i agresywne komentarze w sieci, a także cyberstalking będący internetową odmianą tradycyjnego prześladowania kogoś. Poradnik opisuje też inne niepokojące zjawiska, w tym grooming (uwodzenie dzieci w internecie) czy kradzież tożsamości.

OSE zapewni szkole bezpieczny internet

Budowana przez NASK [Ogólnopolska Sieć Edukacyjna](#) w ciągu najbliższych lat zapewni wszystkim placówkom oświatowym światłowodowy symetryczny i bezpieczny internet o przepustowości 100 Mb/s. W programie Ministerstwa Cyfryzacji duży nacisk położono na zagadnienie cyberbezpieczeństwa. Do zadań operatora sieci OSE, którym jest Państwowy Instytut Badawczy NASK, należy m.in. świadczenie szkole usług bezpieczeństwa teleinformatycznego, obejmujących ochronę przed szkodliwym oprogramowaniem, monitorowanie zagrożeń i bezpieczeństwa sieciowego oraz promowanie zasad bezpiecznego korzystania z technologii cyfrowych.

Podłączone do OSE szkoły – oprócz spełnienia wymagań ustawowych nakładających na placówki obowiązek podejmowania działań zabezpieczających uczniów przed dostępem do niewłaściwych treści w internecie – mają możliwość bezpłatnego korzystania z systemów bezpieczeństwa na najwyższym światowym poziomie i znaczącego ograniczenia wydatków na oprogramowanie zabezpieczające.

Nowoczesna mLegitymacja zawsze w smartfonie ucznia

Lektura drugiej części poradnika jest też okazją do zapoznania się z mLegitymacją, czyli szkolną legitymacją dostępną na telefonie komórkowym. Korzystanie z tej nowoczesnej, bezpłatnej i w pełni bezpiecznej usługi jest możliwe dzięki zainstalowanej na smartfonie aplikacji mObywatel.

mLegitymacje mogą wystawiać szkoły, które uruchomiły taką usługę. Wiąże się z tym podpisanie stosownego porozumienia z Ministerstwem Cyfryzacji. Usługę może uruchomić sam dyrektor lub wyznaczona przez niego osoba za pośrednictwem formularza na [stronie](#).

NASK dba o bezpieczeństwo dzieci w internecie

Państwowy Instytut Badawczy NASK włącza się w szereg działań zmierzających do zwiększenia poziomu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w internecie. W strukturze NASK działa [Zespół Dyżurnet.pl](#), który już od 15 lat zajmuje się reagowaniem na szkodliwe treści w sieci. W Instytucie cyklicznie powstają raporty z badań dotyczących aktywności młodych ludzi w internecie, ostatnio [Raport „Nastolatki 3.0”](#) oraz [„Rodzice Nastolatków 3.0”](#), które ukazały się w ubiegłym roku. Cały czas trwa też kampania [„Nie zagub dziecka w sieci”](#) na temat towarzyszenia dziecku w odkrywaniu zasobów sieci, prowadzona przez Ministerstwo Cyfryzacji i NASK w ramach projektu **„Kampanie**

PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

edukacyjno-informacyjne na rzecz upowszechniania korzyści z wykorzystywania technologii cyfrowych”.